

Hulp bij een laag inkomen

Ervaringen van voormalig gebruikers van de
declaratieregeling met het huidige armoedebeleid

Mei 2021

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
2. Samenvatting	2
3. Gebruik regelingen	3
4. Bron voor financiële ondersteuning	4
5. Bekendheid Maatwerkbudget	5
6. Ontbrekende ondersteuning.....	5
7. Achtergrondkenmerken	6

1. Inleiding

Per juli 2019 is de declaratieregeling gestopt. De declaratieregeling was een Leidse minimaregeling, wat betekent dat inwoners met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum dit konden aanvragen. De declaratieregeling bedroeg maximaal €210,- per jaar.

Vanaf het moment dat in juli 2019 de declaratieregeling stopte is er een nieuw gemeentelijk armoedebeleid ingegaan waar nieuwe voorzieningen bij horen (waaronder het maatwerkbudget). Met dit nieuwe armoedebeleid wil de gemeente Leiden de Leidse inwoners gerichter helpen door maatwerk te leveren op individueel niveau.

Twee jaar na ingang van het nieuwe armoedebeleid voert de gemeente Leiden een onderzoek uit om het armoedebeleid te evalueren. Voormalig gebruikers van de declaratieregeling is daarom gevraagd om een vragenlijst in te vullen. De gemeente Leiden wil graag weten of ze gebruik maken van de gemeentelijke voorzieningen en wat er volgens hen eventueel nog ontbreekt in de ondersteuning vanuit de gemeente.

In de periode van 4 tot en met 18 mei 2021 is de digitale vragenlijst per e-mail verspreid onder 2611 voormalig gebruikers. Alleen voormalig gebruikers die in Leiden wonen en waarvan het e-mailadres bekend was bij de gemeente zijn per mail benaderd. 788 respondenten hebben de vragenlijst ingevuld. Dit is een respons van 30% t.o.v. de totaal aangeschreven groep.

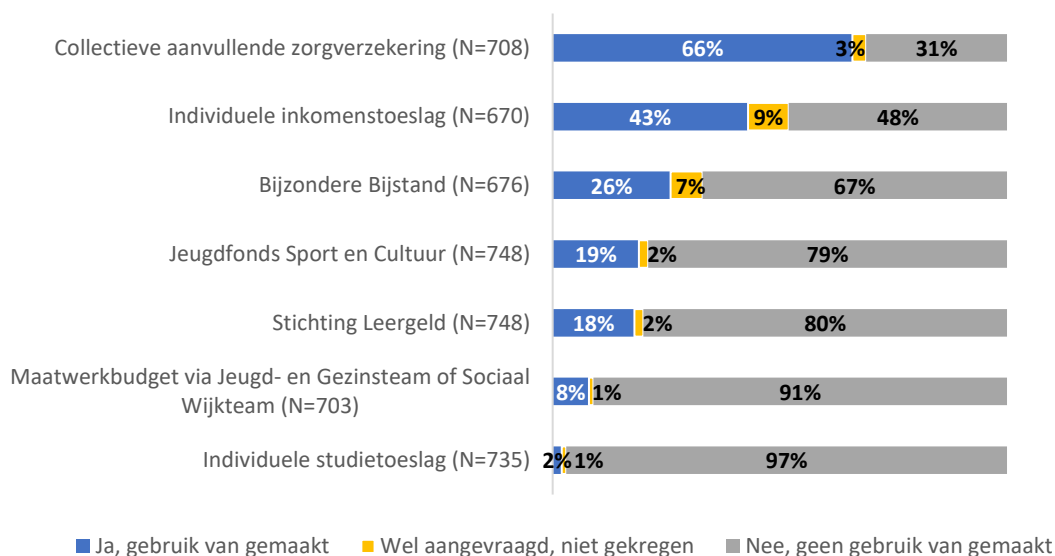
2. Samenvatting

- De meest gebruikte regeling is de collectieve aanvullende zorgverzekering; twee derde (66%) van de respondenten heeft hier gebruik van gemaakt.
- 8% van de respondenten (N=61) heeft de afgelopen 2 jaar helemaal geen regeling gebruikt, omdat ze geen ondersteuning (meer) nodig hebben of omdat ze niet weten waar ze terecht kunnen met hun hulpvraag.
- Wanneer men ondersteuning nodig heeft, waarbij geld een oplossing kan bieden, dan zouden de meeste respondenten contact opnemen met de gemeente Leiden (47%).
- De meeste mensen (80%) hadden vóór deze enquête nog niet gehoord van het maatwerkbudget.
- Ruim de helft van de respondenten (54%) mist op dit moment ondersteuning vanuit de gemeente.

3. Gebruik regelingen

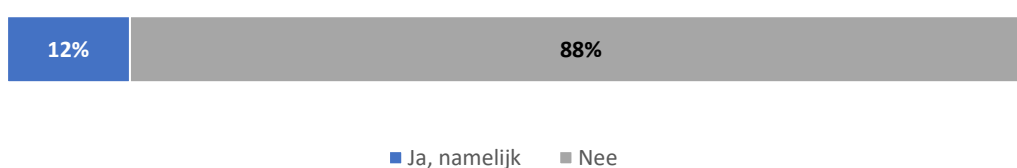
Allereerst is gevraagd of men de afgelopen twee jaar diverse regelingen heeft gebruikt. Men kon meerdere opties aankruisen. De meest gebruikte regeling is de collectieve aanvullende zorgverzekering; twee derde (66%) van de respondenten heeft hier gebruik van gemaakt. Ruim vier op de 10 mensen (43%) heeft gebruik gemaakt van de individuele inkomenstoeslag. Ruim een kwart van de mensen (26%) heeft gebruik gemaakt van bijzondere bijstand. Bijna een vijfde (19%) deed een beroep op het Jeugdfonds Sport en Cultuur. Bijna net zoveel mensen (18%) klopte aan bij Stichting Leergeld. 8% van de respondenten maakte gebruik van het maatwerkbudget via een Jeugd- en Gezinsteam of Sociaal Wijkteam. Enkelen (2%) maakten gebruik van individuele studietoelage. Per regeling heeft 1-9% van de respondenten desbetreffende regeling wel aangevraagd, maar niet gekregen.

Figuur 1. Heeft u in de afgelopen 2 jaar gebruik gemaakt van de volgende regelingen? (% van de (N) respondenten die een antwoord weten op deze vraag)

Ruim één op de 10 respondenten (12%) heeft (ook) een andere regeling gebruikt dan de hiervoor genoemde regelingen. Onder andere de afgeschafte tegemoetkoming zorg, de declaratieregeling en het minimabeleid werden vaak genoemd. Daarnaast werden onder andere schuldhulpverlening en regelingen als abonnement voor zwembaden, witgoedregeling en individuele inkomenstoeslag genoemd.

Figuur 2. Heeft u gebruik gemaakt van andere regelingen dan de soorten die hierboven staan? (% van de 664 respondenten die een antwoord weten op deze vraag)

8% van de respondenten (N=61) heeft helemaal geen regeling gebruikt. Als reden hiervoor geeft ruim een derde (36%) aan dat ze geen ondersteuning (meer) nodig hebben. Bijna een derde (31%) geeft aan niet te weten waar hij/zij terecht kan met zijn/haar hulpvraag. Ruim een derde (34%) geeft een ander antwoord. De meest genoemde andere redenen zijn dat het aanvragen van een regeling moeilijk(er) is en dat de andere regeling anoniemer was. Andere redenen die genoemd worden zijn dat men niet meer in aanmerking komt voor een regeling of dat ze niet bekend zijn met regelingen.

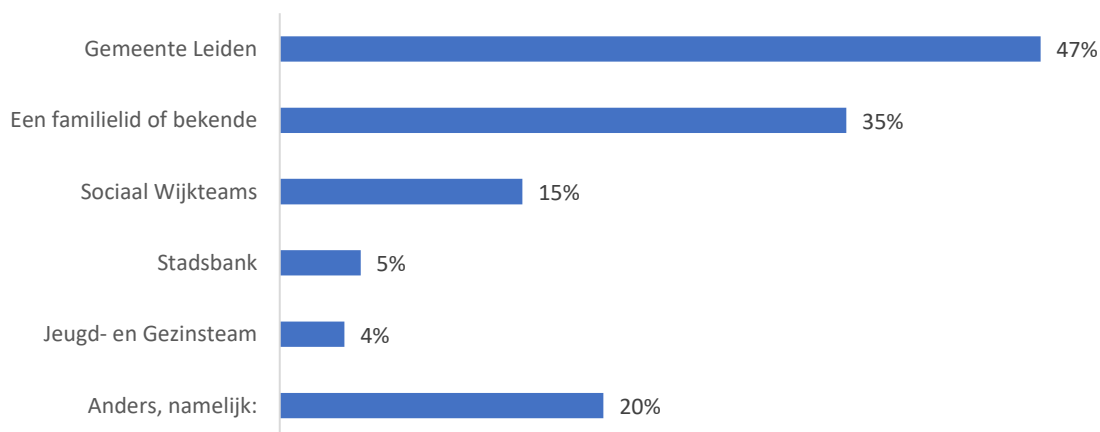
Figuur 3. Heeft u geen ondersteuning (meer) via een van de regelingen die hierboven staan? Wat is de reden dat u geen ondersteuning (meer) hebt?
(% van de 61 respondenten die geen ondersteuning (meer) ontvangen)

4. Bron voor financiële ondersteuning

Vervolgens is gevraagd met wie men contact zou opnemen, wanneer men ondersteuning nodig heeft waarbij geld een oplossing kan bieden. Men kon meerdere opties kiezen. De meeste respondenten zouden dan contact opnemen met de gemeente Leiden (47%). Ruim een derde (35%) zou contact opnemen met een familielid of bekende. 15% zou hiervoor het Sociaal Wijkteam benaderen. 5% zou naar de Stadsbank gaan. Bijna net zoveel mensen (4%) zouden aankloppen bij een Jeugdteam Leidse Regio. Een vijfde (20%) zou iets anders doen. Opvallend is dat respondenten bij deze antwoordoptie vaak aangaven dat ze met niemand contact op zullen nemen. Voor de rest neemt men onder andere contact op met zijn/haar contactpersoon bij werk en inkomen, stadsbank of schuldhulpmaatje.

Figuur 4. Als u ondersteuning nodig heeft waarbij geld een oplossing kan bieden, met wie neemt u dan contact op? (% van alle 788 respondenten)

5. Bekendheid Maatwerkbudget

Jeugdteams Leidse Regio en Sociaal Wijkteams kunnen ondersteuning op maat bieden door middel van het maatwerkbudget. Aan respondenten is gevraagd of men vóór deze enquête al eens gehoord had van het maatwerkbudget. De meeste mensen (80%) hadden hier nog niet van gehoord. 10% had er wel van gehoord, en weet ook hoe het (ongeveer) werkt. Nog eens 10% had er wel van gehoord, maar weet niet precies van het inhoudt.

Figuur 5. Jeugd- en Gezinsteams en Sociaal Wijkteams kunnen helpen met geld, bijvoorbeeld met het maatwerkbudget. Had u, vóór deze enquête, wel eens gehoord van het maatwerkbudget? En zo ja, wist u waar dit voor bedoeld is?

(% van alle 788 respondenten)

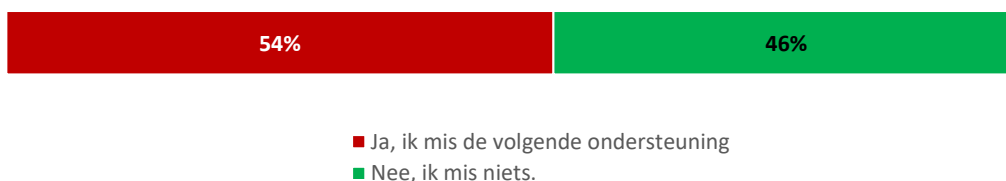

6. Ontbrekende ondersteuning

Ruim de helft van de respondenten (54%) mist op dit moment ondersteuning vanuit de gemeente. Iets minder dan de helft (46%) mist op dit moment niets. De respondenten konden aangeven wat voor ondersteuning er voor hen ontbrak. Het meest werd de declaratieregeling of het oude minimabeleid genoemd, alsook de tegemoetkoming zorg en een financiële bijdrage voor sport- en cultuuractiviteiten. Ook zouden veel respondenten graag een financiële bijdrage ontvangen om ontbrekende of kapotte spullen in huis te kunnen kopen en ontvangen ze graag hulp met het betalen van de eigen risico van de collectieve zorgverzekering. Daarnaast werd vaak genoemd dat men niet wist wat voor ondersteuning er beschikbaar is. Een aantal keer werd ook de verminderde bijdrage van de gemeente in de collectieve zorgverzekering genoemd. Opvallend was dat ontbrekende ondersteuning werd genoemd die wel beschikbaar is maar waar de respondenten niet van af wisten.

Figuur 6. Mist u momenteel ondersteuning vanuit de gemeente? En zo ja, wat voor ondersteuning ontbreekt?

(% van alle 788 respondenten)

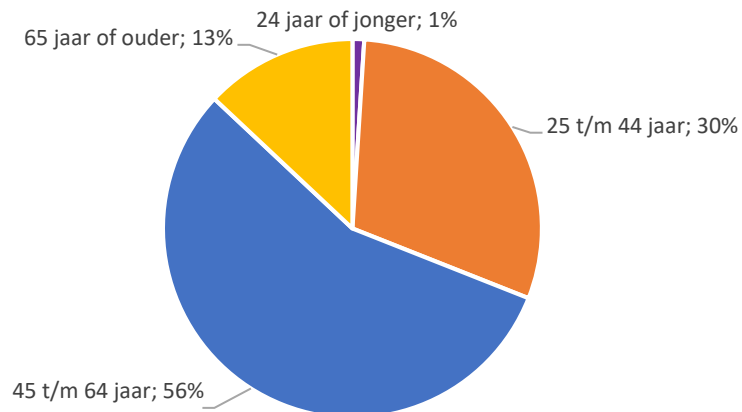
7. Achtergrondkenmerken

De meeste respondenten (56%) zijn tussen de 45 en 64 jaar. Bijna een derde (30%) is tussen de 25 en 44 jaar. 13% is 65 jaar of ouder en 1% is 24 jaar of jonger.

Figuur 7. Wat is uw leeftijd?
(% van de 777 respondenten)

Tot slot

372 respondenten hebben een antwoord ingevuld bij de slotvraag: Wilt u nog iets anders doorgeven over dit onderwerp? Hierin werd vaak het gemis van de oude regelingen genoemd en dat men graag meer duidelijkheid over de beschikbare ondersteuning ontvangen. Ook gaven respondenten aan dat ze moeite hebben met rondkomen.